

Besides history, geographical and hydro-geological characteristics of the isle, the author describes two caves and two potholes. All visited objects are formed in the Upper Cretaceous limestone inside the fissures, which traverse the Cretaceous strata in direction WSW-ENE, and the genesis of these objects is accounted for chemical action of percolating water along the fissures dissolving the rocks to a large extent. Some of the objects contain admirable calc-sinter as stalactites and stalagmites of huge dimensions.

The caves present features of great archeological interest, since they have served in historical and prehistorical times as shelter-places for inhabitants of the isle of Lastovo.

RESUMO
GROTOJ KAJ ABISMOJ DE INSULO
LASTOVO

La aŭtoro raportas pri speleologiaj esploroj sur insulo Lastovo, faritaj dum la jaro 1955. Post historio, geografiaj, geologiaj kaj hidrografiaj karakterizoj de la insulo, la aŭtoro priskribas du grotojn kaj du abismojn. Ĉiuj esploritaj objektoj formiĝis en kalkŝtono de supra kretaceo,

kun diaklazoj, tratraĉantaj la tavolojn en direkto WSW-ENE, kaj la origino de tiuj objektoj estas ligita al subtera erozio kaj korodado de gutakvo. La grotoj estas aparte interesaj el arkeologia vidpunkto.

Obrad Ivanović, Tuzla

PEĆINA UJČA

Pećina Ujča se nalazi 1500 m južno od Kladnja, ispod kose Srednja Gradina, a iznad lijeve obale potoka i ceste, koja vodi u selo Kovachiće. Ulaz u pećinu tvore dva otvora, koji se nalaze visoko u vertikalnoj stijeni, oko 518 m iznad površine mora. Prilaz pećini je gotovo nemoguć bez priručnih sredstava, t. j. ljestava ili alpinističkog penjačkog užeta. Oba otvora orijentirana su na jugozapad — zapad. Pećina je formirana u vapnencu kredne starosti, unutar dijaklaze, koja se, u početnom dijelu, proteže u pravcu W—E, zatim u srednjem dijelu mijenja pravac protezanja, u pravac SW—NE, dok se na koncu proteže pravcem SE—NW.

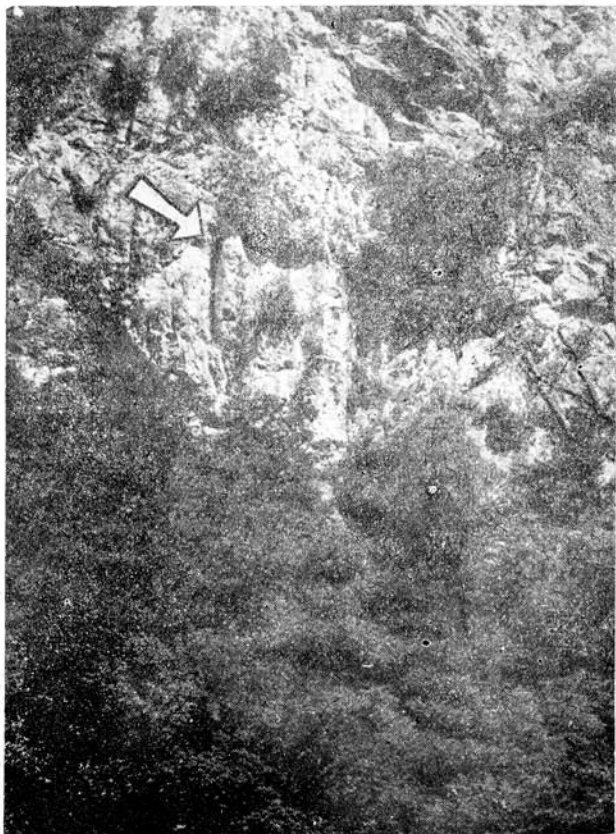
U pećinu se ulazi uskim pukotinskim otvorom, kroz sporedni kanal, kojem visina iznosi 3,40 m, a širina 0,60 m. Otvor pećine, u glavnom kanalu, visok je 2,42 m, a širok 4 m. Ušavši sporednim ulazom, iza 5 m, dolazi se u glavni kanal. Glavni kanal spušta se postepeno, pod uglom od 30 stepeni, u pravcu istoka. Prosječna širina kanala u ovome dijelu pećine iznosi 2 m. Na 35 m od ulaza nalazi se ponor, a 4 m dalje nalazi se drugi ponor. Oba su ponora sada zatrpána zemljom. Od prvoga ponora tlo se pećine uzdiže, do iza drugoga ponora, a zatim ponovo spušta pod uglom od 35 stepeni. U ovome dijelu pećine širina kanala iznosi 4 m. Na tlu imade nekoliko kamenih blokova, koji su popadali sa stropa pećine. Nedaleko ovoga mjesta nalazi se bazenčić s vodom nakapnicom. Tu se kanal ponovno uzdiže u pravcu sjeverozapada, pod

uglom od 75 stepeni, i postepeno suzuje te je dalje neprohodan. Tlo pećinskog kanala, od ulaza do drugoga ponora, prekriveno je zemljom i humusom, a od drugoga ponora do jezerca tlo je prekriveno siparom, dok je u završnom dijelu pećine tlo prekriveno ilovačom.

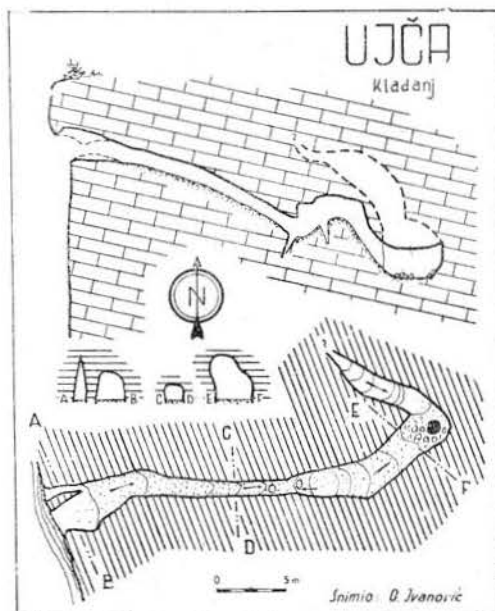
Cjelokupna duljina pećine iznosi 82 m. Temperatura u pećini, na dan 19. VIII. 1956. u 17 sati, iznosila je 15°C, dok je u isto vrijeme temperatura ispred pećine iznosila 30°C. Relativna vlaga u pećini bila je 60%. U pećini nema izrazitih sigastih tvorevina (stalaktita i stalagmita) izuzev sitnih tvorevina u vidu koralja i tankih prevlaka, na stropu pećinskog kanala, iznad jezerca.

Od faune zatekli smo u pećini dvije grupacije leptirića, koji pripadaju trogloksenim oblicima (neodređeni), te dvije stonoge (neodređene). Zatekli smo i dva šišmiša, koji pripadaju vrsti *Rhinolophus hipposideros*.

Pećina je osobito interesantna, što narod uz ovu pećinu vezuje mnoge priče i bajke. Legenda tvrdi, da se u ovoj pećini skrivala kraljica

»Luda Jerina«. Osim toga i interesantni nalazi zatečeni u pećini dokazuju, da je stvarno netko, izvjesno vrijeme, prebivao u toj teško pristupačnoj pećini. Uz sam rub pećinskog otvora glavnoga kanala nalazi se primitivno izrađen krevet, načinjen od javorova drveta, a lijevo od kreveta nalazi se i jedna klupa, također načinjena od javorova drveta. Iznad klupe, u udubljenju, poprečno su položene četiri motke, koje su vjerojatno služile kao vješalice. Iznad drugoga ponora nalazi se greda, zabijena u stijene pećinskog kanala, na kojoj je još visio komad trulog konopca. Konopac je vjerojatno služio, svojevremeno, za prebacivanje

preko ponora. Kod ulaza u sporedni kanal, ispod stropa, u pukotini stijene, zabijena je greda, na kojoj vise tri lanca od gužve, savijene od grabova drveta. Svaki lanac ima po 5—6 gužvi, koje su visile unutar pećinskog kanala, te su bile zaštićene od kiše tako, da su još i danas dobro sačuvane. Oko 60 je gužvi istrunulo i otpalo. Po tvrdjenju okolnih žitelja, ove su gužve načinjene pred 80 godina, a po direktivi nepoznatog istraživača, koji je pećinu ispitao. Dakle, gužve su služile istraživaču kao ljestve.

Pećinu su istražili i topografski snimili članovi Amaterskog speleološkog društva »Bosna« iz Tuzle: SEAD SMAJLAGIĆ, IVICA SEMUNOVIĆ i OBRAD IVANOVIĆ.

RESUMO GROTO UJČA

La aŭtoro priskribas la groton Ujča, kuŝanta proksime de Kladanj en Orienta Bosnio. La groto estas malgranda, sed

tamen interesa, ĉar ĉi konservis la postsignojn de homoj vivintaj tie du pli longa tempo.